

Kurzus kódja: BBN-FLM-403:79

Kurzus címe: Magyar filmtörténeti szeminárium: Egészesztés magyar animációk

Tanár neve: Varga Zoltán

Kurzus időpontja, helye: Kedd,10:30-12:00, -135

Kurzus típusa: Szeminárium

Kurzus leírása: A kurzus célja annak feltérképezése, hogy a magyar animációs film történetében milyen szerepet játszottak-játszanak az egészesztés alkotások. A téma bevezetéseképp felidézünk az animáció és az egészesztés film kapcsolódásának vitatott aspektusait. Ezt követően összefoglaljuk, az elmúlt bő 40 év során milyen egészesztés animációk keletkeztek a magyar filmben, s milyen szempontok kínálóznak a csoportosításukra. Az egészesztés magyar animáció „totálképének” felvázolását követően foglalkozunk részletesen az egyes alkotásokkal, illetve az általuk kirajzolódó jelenségekkel. Az áttekintés sorvezetője nem a kronológia, hanem az animációs formák alapján történő rendszerezés, továbbá annak mérlegelése, hogy az egyes művek a magyar animáció milyen nagyobb irányzatához csatlakoztathatók.

Témák:

1. Animáció és egészesztés terjedeleme: általános kérdések és problémák
2. Az egészesztés magyar animáció „totálképe”: intézmény- és gyártástörténeti keretek, összefüggések, csoportosítási lehetőségek és recepció
3. A klasszikus rajzanimáció magyar változatai (1): Dargay Attila művei: *Lúdas Matyi*, *Vuk*, *Szaffi*, *Az erdő kapitánya*
4. A klasszikus rajzanimáció magyar változatai (2): Nepp József: *Gréti...!* – *Egy kutya feljegyzései*; Gémes József: *Vili, a veréb*, *A hercegnő és a kobold*; Ternovszky Béla: *Egérút*
5. A klasszikus és az ornamentikus rajzanimáció határán: *Hugó, a víziló*
6. Az ornamentikus rajzanimáció (1): Jankovics Marcell: *János vitéz*, *Fehérlófia*; Richly Zsolt: *Háry János*
7. Az ornamentikus rajzanimáció (2): Jankovics Marcell: *Ének a csodaszarvasról*, *Az ember tragédiája*
8. A karikatúrisztikus rajzanimáció (1): Nepp József: *Hófehér*; Hernádi Tibor: *Sárkány és papucs*
9. A karikatúrisztikus rajzanimáció (2): Ternovszky Béla: *Macskafogó*
10. Úttörő kezdeményezések: festményanimációs egészesztés film: Gémes József: *Daliás idők*; pixillációs egészesztés film: Varsányi Ferenc: *Sulibuli*
11. Kombinált egészesztés animációk: Kovásznai György: *Habfürdő*; Gauder Áron: *Nyócker!*
12. Az egészesztés magyar CGI-animáció megjelenése: Magyar Ádám: *Egon & Dönci*

Kurzus teljesítésének követelményei: Félév végi ZH az órai anyagból és filmismereti teszttel. Órai jelenlét, a kötelező filmek ismerete.

Elsajátítandó kompetenciák és módszerek Tudás: a hallgatók betekintenek a magyar filmtörténet egy keveset tárgyalt területébe, az animációba, ezen belül részletesen megismerkednek az egészesztés filmekkel; ismereteket kapnak továbbá az animáció jelensége és az egészesztés terjedeleme összefüggéseiről, az animációs formákról, valamint a magyar animációs film irányzatainak főbb jellegzetességeiről.

Képesség: az európai, ezen belül elsősorban a magyar animációs film sajátosságainak felismerése, a tengerentúli animációs tendenciáktól való megkülönböztetés elősegítése; az egyes animációs stílusirányzatok felismerésének megalapozása.

Attitűd: a nemzeti filmkultúra történelmi, társadalmi, gazdasági és kulturális

---

meghatározottságainak mérlegelése és megértése.

Módszer: a szeminárium órái során előbb tágabb összefüggések felvázolása történik (az egészítés terjedelmének vizsgálata az animációban, az animációs irányzatok stb.), majd a keretek ismeretét követően vizsgáljuk részletesen a kijelölt alkotásokat, több szempont érvényesítésével (az adott film és az alkotó életművének viszonya, a képi stílus és a hanghasználat jellegzetességei stb.).

Kötelező / ajánlott filmek: Kötelező filmek:

János vitéz
Hugó, a víziló
Lúdas Matyi
Habfürdő
Vuk
Fehérlófia
Suli-buli
Daliás idők
Hófehér
Háry János
Szaffi
Macskafogó
Vili, a veréb
Az erdő kapitánya
Nyócker!
Egon & Dönci

Ajánlott filmek:

Gréti...! – Egy kutya feljegyzései
Sárkány és papucs
A hercegnő és a kobold
Egérút
Ének a csodaszarvasról
Macskafogó 2 – A sátán macskája
Az ember tragédiája

Ajánlott irodalom: Dizseri Eszter: *Kockáról kockára. A magyar animáció krónikája 1948–1998.*

Balassi Kiadó: Budapest, 1998.

Dizseri Eszter: *A kecskeméti rajzfilmstúdió. Az animáció magyar műhelyei.*

Budapest: Balassi Kiadó, 2009.

Féjja Sándor: *Holnap nyolcéves leszek. Az egész estés filmanimációról.*

Quality Film, 1994. pp. 89–169.

Iványi-Bitter Brigitta: *Kovácsnai.* Vince Kiadó, 2010. pp. 230–245.

Szemaadám György: *Jankovics Marcell.* Corvina Kiadó, 1987.
